

အမှန်တရားလော ကျေးဇူးဆပ်တရားလော

ဆရာမနှင့် ကာလာမ အပါအဝင်
[တရားဥပဒေရေးရာ နိုင်ငံရေးရာ]

လေယျာမိုးမြင့်စံ

ဆရာမနှင့် ကလာမ

ကြေကွဲစရာပဲ ဖြစ်သည်။ စိတ်မချမ်းမြေ့စရာလဲ ဖြစ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်တွင် အငြိမ်းစားယူသည်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ကထိကဆရာမကြီး တစ်ဦးက ဂျာနယ်တစ်စောင်နှင့် အင်တာဗျူးလုပ်သည်။ ဆရာမကြီးကအမှုကိစ္စတစ်ခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သူ့တပည့် တရားသူကြီးကို သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဆရာမကြီးက မှန်ပါသည်ဟုအာမခံခဲ့သောဘက်မှ အမှုသည်ကို တပည့်ဟောင်း တရားသူကြီးက အသာပေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုခဲ့။

“ဆရာမက ဆရာမသိက္ခာကိုရင်းပြီး အာမခံခဲ့တယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာမ မျက်နှာကိုမှ မထောက်ဘဲ အမိန့်ချလိုက်တဲ့အခါ ဆရာမက မှန်ပါတယ်လို့ အာမခံထားတဲ့သူကိုအရှုံးအမိန့်ချလိုက်တယ်။ ဒီလိုမျိုးတွေ ဖြစ်တော့ ...”

သောကြာနေ့တွင် ထုတ်ဝေသော ဂျာနယ်တစ်စောင်၏ Website တွင် ၂၄-၆-၂၀၁၃ ရက်နေ့က လူသိများ(တပည့်တပန်းများ)သော ကထိကဆရာမကြီး၏ ဓာတ်ပုံနှင့်တကွ ဖော်ပြခဲ့သော အင်တာဗျူးသည် တရားစီရင်ရေး နယ်ပယ်တစ်ခုလုံးကို အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ခဲ့ရခြင်းမှာ ဆရာကြီး၏ သိက္ခာနှင့်ရင်း၍ အနိုင်ပေးစီရင်စေရန် အာမခံခဲ့သည့်အမှုကိစ္စကို အရှုံးပေး စီရင်ခဲ့ခြင်းကြောင့်မူ မဟုတ်။ တရားစီရင်ရေး နယ်ပယ်တစ်ခုလုံးကို အညှာအတာမဲ့ သိမ်းကျုံး၍ တစ်ပြားမှ မတန်အောင် စွပ်စွဲပြောဆိုလိုက်ခြင်းကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါသည်။

“ဒီလိုမျိုးတွေဖြစ်တော့ ဘယ်စိတ်ကောင်းနိုင်ပါ့မလဲပေါ့နော်။ တရားသူကြီးရော၊ ဥပဒေပညာရှင် ရှေ့နေတွေရော

ရိုးသားမှုကိုအခြေခံပြီးဘက်လိုက်မှုကင်းစွာလုပ်ရမယ်ဆိုတာရှိပြီးသား။
ဆရာမကိုယ်တိုင်လည်း တပည့်တွေ အများကြီး မွေးထုတ်ပေးခဲ့တာပဲလေ။အဲဒီ
တုန်းကလာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ဆိုတာတွေမှာ ကြည်ဖြူပျော်မွေ့နေတော့”

တကယ့်ကို ကြေကွဲစရာ စိတ်မချမ်းမြေ့စရာပဲ ဖြစ်ပါသည်။

*

လွန်ခဲ့သောနှစ်များစွာက ကျွန်တော်သည် မြန်မာစီးပွားရေးဘဏ်၏
ပင်စင်ထုတ်ပေးသည့် ဌာနခွဲတစ်ခုတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း အငြိမ်းစားလစ
လာရောက်ထုတ်ယူသည့် ငယ်ဆရာကြီးကို ပြန်လည်တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့ပါသည်။
ငယ်ငယ်တုန်းက အလွန်ချစ်ကြောက် ရှိသေခဲ့ရသည့် “ကံ့ကူလက်လှည့်”
မူလတန်းဆရာကြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆုံးတိုင် ငယ်ကြောက်ဖြစ်ခဲ့သော
ဆရာကြီးကို မိမိတတ်နိုင်တာ ကူညီသည့်အနေဖြင့် တိုက်အမှတ်ကျော်ကာ
ပင်စင်လစာငွေကို ထုတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ဆရာကြီးသည် မျက်နှာမကြည်သာလှသော်လည်း ပင်စင်လစာကို
လက်ခံယူသွားခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်လ ဆရာကြီးလာ၍
ပင်စင်လျှောက်လွှာတင်သည့်အခါ ကျွန်တော့်ကို ကောင်တာအပြင်မှ လှမ်း၍
ခေါ်ပါသည်။ ပြီးတိုးတိတ်စွာပြောပါသည်။

“ပင်စင်စားဆိုတာ ဆရာ့လို အဘိုးအိုတွေပါပဲတပည့်ရာ။ ဆရာက
မင်းရဲ့ဆရာဆိုတာနဲ့ပဲ သူတို့အလှည့်ကိုကျော်ပြီး ငွေထုတ်ပေးလိုက်တော့
ဆရာ့အတွက်တော့ အဆင်ပြေပါရဲ့။ ဘဝတူပင်စင်စားတွေရဲ့မျက်နှာကို
ဆရာဘယ်လိုကြည့်ရမလဲ။ ကိုယ့်အလုပ်တာဝန်နဲ့သိက္ခာကိုရင်းပြီးမှ
ဆရာ့ကိုငဲ့ညှာဖို့ မလိုပါဘူးကွယ်”

ဖြောင့်မတ်ဖြူစင်သည့် ကံ့ကူလက်လှည့် ဆရာကြီး၏ ဆိုဆုံးမချက်ပဲ ဖြစ်ပါသည်။ သေးငယ်သော်လည်း မှားယွင်းသော ကူညီမှုအတွက် ပရိတ်သတ်ဗိုလ်ပုံအလယ်တွင် မဟုတ်ဘဲ တပည့်၏ သိက္ခာကိုငဲ့၍ တိုးတိုးကျိတ်ဆုံးမခဲ့သော ငယ်ဆရာ၏ မေတ္တာကိုလည်း ခံစားရပါသည်။

မိတ်ဆွေ တရားသူကြီး ပြန်ပြောပြသော သူ့အတွေ့အကြုံ တစ်ခုကလည်း မှတ်သားစရာ ဖြစ်ပါသည်။

“ကျွန်တော့် ဇာတိမြို့ကလေးမှာပြန်ပြီး တာဝန်ကျဖူးတယ်။ ခင်ဗျားလည်း သိတဲ့အတိုင်း အမှုသည်ဆိုတာ သူ့အမှုစီရင်မယ့် တရားသူကြီးကို ဘယ်လိုတွေ့ရမလဲလို့ ဆီလိုအပေါက်ရှာတဲ့ခေတ် ဆိုပါတော့ဗျာ။ ပြစ်မှုထင်ရှားလို့ ထောင်ကျဖို့ သေချာသလောက်ရှိတဲ့ အမှုသည်က တောမှာနေတဲ့ ကျွန်တော့်အမေကို သွားတွေ့တယ်။ ပြောပေးပါပေါ့။ အမေပြောမှ သိရတာ က အဲဒီ အမှုသည်ဆိုတာ အမေရဲ့ညီမ နှစ်ဝမ်းကွဲဗျ”

“ခင်ဗျားအမေ ဘာပြောလဲ”

“ကျွန်တော့်အမေ တောသူမကြီးကို ရိုးရိုးပဲပြောတာဗျ။ ကရင်ဗမာဖြစ်တုန်းက သူတို့ရွာကို အမေတို့ ပြေးခဲ့ရတယ်။ သူတို့မိဘတွေရဲ့ ကျေးဇူးရှိတယ်။ အမှုဆိုတာ နှစ်ဖက်ရှိတာ မဟုတ်လား။ တစ်ဖက်မျက်နှာသာပေးရင် တစ်ဖက်က နစ်နာသွားမှာပေါ့တဲ့။ ကျေးဇူးကို ဒီလို မဆပ်ရဘူးသားရဲ့။ ဆပ်ရင်လည်း မကျေဘူး။ ကြွေးမှ မဟုတ်ဘဲတဲ့ဗျာ”

မိတ်ဆွေတရားသူကြီး အတော်များများ၏ အထက်အရာရှိဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ တိုင်းတရားသူကြီးစသူတို့ အငြိမ်းစားယူပြီးနောက် သူတို့ စစ်ဆေးစီရင်သော တရားခွင်တွင် ရှေ့နေအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်နေသည်ကို မကြာမကြာ တွေ့ဖူးပါသည်။ အချို့သည် မသိတာ၊ မတတ်တာ၊ နားမလည်တာ သွန်သင်ညွှန်ပြရုံမက သူတို့၏ လူမှုဘဝကိုပါ ထိန်းကျောင်း စောင့်ရှောက်ခဲ့သည့်

ကျေးဇူးရှိသူများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မတရားအခွင့်ဆို၍ အသက်မွေးမှုများ မပြုချေ။

တရားသူကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးလှသင်းသည် ရန်ကုန်မြို့၌ သူ့တပည့်တရားသူကြီးများ၏ တရားခွင်တွင် ရှေ့နေလိုက်ပါရင်း သူ၏ အိုမင်းသောဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။ “ရုံးမင်းခင်ဗျား” ဟု အာလုပ်ပြုလျက် ဥပဒေ၊ စီရင်ထုံး၊ အကိုးအကားများဖြင့် သူတရားခံ လွတ်မြောက်ရေး၊ သို့မဟုတ် သူ့အမှုသည် အနိုင်ရရှိရေးအတွက် တရားရုံးရှေ့တွင် တစာစာလျှောက်လဲ တင်ပြနေခဲ့ဖူးပါသည်။ အမှုတွဲပေါ်ပေါက်ချက်နှင့် သက်သေခံ အထောက်အထားများကို စိစစ်ဝေဖန်၍ သာလျှင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရခြင်းဖြစ်သော တရားရုံးများတွင် ရှေ့နေကြီးဦးလှသင်း လိုက်ပါသောအမှုဟူသမျှ အနိုင်ရရှိခဲ့သည်မဟုတ်ပါ။ တပည့်တရားသူကြီးက အရှုံးပေးစီရင်လိုက်၍ လည်းဆရာကြီးဦးလှသင်းက နာကျင်ကြေကွဲနေခဲ့သည်မဟုတ်ပါ။ ရှုံးနိမ့်ခဲ့သော စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကြည်ဖြူစွာလက်ခံ၍ အထက်တရားရုံးအဆင့်ဆင့် တက်ရောက်ဆိုင်ပြိုင်ခဲ့သည်ပဲ ဖြစ်ပါသည်။

“ဆရာလိုက်တဲ့အမှုတိုင်း နိုင်ကိုနိုင်ရမည်ဆို ဘယ်တရားပါမလဲကွယ်။ အနိုင်မရထိုက်တဲ့ အမှုတစ်ခု ရှုံးနိမ့်သွားတာကိုလည်း ကျေနပ်နိုင်ရမှာပေါ့။ ဒါအင်မတန် သဘာဝကျပြီး အင်မတန် မင်္ဂလာရှိတဲ့ ကိစ္စပဲ”

ဆရာမတစ်ဦးဦးက သိက္ခာနှင့်ရင်း၍ အာမခံသော အမှုတိုင်းကိုသာ တပည့်ဟောင်း တရားသူကြီးတို့က အနိုင်ပေးစီရင်ရမည်ဆိုပါက ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ အလုပ်အကိုင်ရှားပါး၍ အငြိမ်းစား ဆရာ၊ ဆရာမများ မအားမလပ်ရအောင် အလုပ်များဖွယ်ရာ ရှိပေလိမ့်မည်။

နိုင်ငံတော် တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ဥပဒေပါမောက္ခနှစ်ဦးရှိပါသည်။ သူရို့လို တပည့်တပန်းများပြီး သူရို့နယ် အာစရိယဂုဏ်ကို လေးမြတ်ရှိသောသူမျိုးရှိအံ့ဟု ကျွန်တော်မထင်ပါ။ သို့သော်

ထိုပါမောက္ခအိုကြီး နှစ်ဦးလုံးသည် ကျောင်းတုန်းက စာသင်ပေးခဲ့ဖူး၍
တရားဌာနတွင် လက်အောက်အရာရှိဖြစ်နေသော တပည့်ဟောင်း တရားသူကြီး
ပေါက်စနများ စစ်ဆေးစီရင်နေသည့် အမှုအခင်းတစ်ခုကို အနိုင်ပေးစီရင်ရန်
တစ်နည်းနည်းဖြင့် ဖိအားပေးခဲ့သည်ဟု တစ်ရံခါမျှ မကြားခဲ့ရဖူးပါ။ သူရို့၏
ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်ရင်း၍ လည်း မည်သည့်အမှုသည်ကိုမျှ မှန်ကန်ကြောင်းအာမခံခဲ့ပါ။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အာစရိယဂုဏ်ဆိုသည်ဟု အမှုတစ်မှု
အနိုင်ရရှိရေးအတွက် အာမခံအဖြစ် အသုံးချရလောက်အောင် သေးနပ်သည့်
တံစိုးလက်ဆောင် မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့မဟုတ် အမှုအခင်းဟူသမျှ
အနိုင်ရလိုမှုအလို့ငှာ တူညီသော ဥပဒေအခွင့်အရေးဖြင့် ဆိုင်ပြိုင်ကြသည်ကို
တရားမဲ့ဝင်ရောက် စွက်ဖက်မှု မပြုလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

*

“အို...ကာလာမ အမျိုးသားတို့၊

မိမိတို့ ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်သော ဆရာတို့၏ စကား ဟူသမျှကိုညလုံး
ဟုတ်ပြီ၊ မှန်ပြီ၊ အကျိုးရှိပြီဟု မှတ်ယူခြင်း မပြုကုန်လင့်။

အို... ကာလာမ အမျိုးသားတို့။

ဤတရားတို့ကား ကုသိုလ်တရား အပြစ်မရှိသောတရား၊
ပညာရှိတို့ချီးမွမ်းအပ်သော တရားတည်း။ ထိုတရားတို့ကိုကျင့်သုံးပါက
ဆင်းရဲခြင်းငှာဖြစ်ကုန်၏ ဟု သင်တို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိရှိ၏ ။ ယင်းတို့နှင့်
ပြည့်စုံနေကုန်ရာ၏ ”

(အဂ္ဂတ္တရနီကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊

ဤမြေကမ္ဘာတွင် ကျေးဇူးတရားတို့သည် အမှန်ရှိ၏။ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ကျေးဇူးတရား၌ သက်ဝင်လေးမြတ်ကြသော်လည်း တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူအပေါ် တရားမဲ့ပြုစေပီးမှ ကျေးဇူးဆင်ခြင်းကို ချီးမွမ်းတော်မူမည်ဟု ကျွန်တော်မယုံကြည်နိုင်ချေ။ ကျေးဇူးဆိုသည်မှာ ကြွေးမြီမဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ။

ပွဲတင်သံလျာနယ်၊ အမှတ်(၃)၊ ၁၈၊ ၈၇၊ ၂၀၁၃

*

အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာရှိသလား

“ကျွန်တော်တို့ကို တင်ပြပေး၊ မီဒီယာကလည်း ရေးရမယ်။ တရားသူကြီးရဲ့ အားနည်းချက်ကြောင့် တချို့ကိစ္စတွေက မှန်တဲ့ဘက်က မှားနေရတယ်။ အဲဒါမျိုးဆိုရင် တရားသူကြီးချုပ်၊ ဥပဒေချုပ်၊ ရဲမင်းကြီးနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အစည်းအဝေးထိုင်မယ်။ အဲဒီ အခါမှာ တရားသူကြီးချုပ်က သက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးကိုခေါ်ပြီး ဒါတွေ ဒါတွေ လုပ်ရမည်ဆိုတာ ညွှန်ကြားမယ်၊ ဒါဆိုရင် အမှန်အတိုင်း ပြန်ဖြစ်သွားမည်။”

(15-11-2013, Hot News ဂျာနယ်)

ထိုသို့ ပြောဆိုလိုက်သူမှာ တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သဖြင့် သူနှင့်အစည်းအဝေး ထိုင်မည်ဆိုသော တရားသူကြီးချုပ်၊ ဥပဒေချုပ်၊ ရဲမင်းကြီး (စင်စစ် ထိုအသုံးအနှုန်းခေတ်နှင့် မလျော်ညီတော့ပါ)စသူတို့မှာလည်း တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် တာဝန်ရှိသူများကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ကြောင်းအငြင်းပွားဖွယ်ရာ မရှိပါ။

ဝန်ကြီးချုပ်အနေဖြင့် ပြည်နယ်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး ဟူသော အကန့်အသန့်ပြုထားသည့် နယ်မြေအတွင်း “စီမံခန့်ခွဲရေး”၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတာဝန်ကို “ဥပဒေဖြင့် အပ်နှင်းရရှိသည့် အခွင့်အာဏာအရ” ထမ်းဆောင်ခွင့်ရသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဘာမဆို လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် မွေးရာပါအခွင့်အာဏာ မဟုတ်ပါ။

၎င်းစီမံအုပ်ချုပ်ခွင့်ရရှိသော နယ်မြေအတွင်း တရားစီရင်မှု ဆိုင်ရာအမှားအယွင်းများ မဖြစ်ပေါ်စေလိုသော စေတနာကို အသိအမှတ် ပြုနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ပြောဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ လည်း ယုံစားဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။

သို့ရာတွင် ဥပဒေနှင့် အညီအညွတ် ရှိ၊ မရှိ ဝေဖန်စိစစ်ရပါမည်။

*

တရားစီရင်မှု ဆိုသည်မှာ ဥပဒေနှင့်အညီ အပ်နှင်းထားသည့် စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိဘဲ ဆောင်ရွက်၍ မရနိုင်ကြောင်းကို သိမြင်နားလည်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤစကား ရင့်သီးကောင်း ရင့်သီးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် မတတ်နိုင်ပါ။

Law sense, judicial sense ဆိုသည်ကို တစ်ထောင့်တစ်ည ပြောရဦးမည့် မွေးရာပါ ပညာရှိတွေ ပေါများလှပါသည်။

ရှင်းအောင်ပြောမှဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

မှားယွင်းချွတ်ချော်ပါကတတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သူများကပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်စေလိုပါသည်။

အမှုအခင်း၊ အငြင်းပွားမှုတစ်ရပ်ရပ်ကို (ဒေသအလျောက်၊

တန်ဖိုးအလျောက်၊ အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာအလျောက်)

စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသောတရားရုံးနှင့်စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားသူကြီးကသာလျှင်

စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ မအူပင်ခရိုင်တရားရုံးက စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသောအမှုကို

မအူပင်မြို့နယ် တရားရုံးက စီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။ ဖျာပုံခရိုင် တရားရုံးက

စီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။ ထို့အတူ အပ်နှင်းသည့်

အခွင့်အာဏာမရှိခဲ့ဘူးဆိုပါလျှင်ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်က

စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိမည်မဟုတ်ပါ။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်သည် ၎င်းဒေသအတွင်းရှိ ခရိုင်တရားရုံးများ၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ်ဥပဒေနှင့်အညီရေးဖွင့်သည့်အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှုများတွင် ပြင်ဆင် ပယ်ဖျက်ခွင့်၊ အတည်ပြုခွင့် ရှိပါသည်။

သို့သော် ဝန်ကြီးချုပ်၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ စသူတို့က ပြောသည်ဆိုသော အကြောင်းကြောင့်တော့ဖြင့် ဟိုအမှု ဟိုလိုဆုံးဖြတ်၊ဒီအမှု ဒီလိုစီရင် ဟူ၍ အမှုစစ်တရားသူကြီးအား အမိန့်ပေး ညွှန်ကြားခွင့်မရှိပါ။ စွက်ဖက်ခွင့်မရှိပါ။ အာဏာအပ်မထားပါ။

တရားရုံးတစ်ရုံး၏ အခွင့်အာဏာအရ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်အပေါ် မှားသည်၊ မှန်သည်၊ မျှတသည်၊ မမျှတသည်ကို နားလည်ပါက (ယခုအခါ) ဝေဖန်နိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ သို့သော် မှားသည်၊ မှန်သည်၊ မျှတသည်၊ မမျှတသည်ကို “ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်” မရှိပါ။ဆုံးဖြတ်နိုင်သောအခွင့်အာဏာရှိသည်မှာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရရှိသော အထက်တရားရုံးတစ်ခုခုသာ ဖြစ်ပါသည်။

တရားသူကြီးအများစုသည် တက္ကသိုလ် ဥပဒေပညာဌာနများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ ရပါသည်။ ဥပဒေကထိကတစ်ဦးသည် မကြာသေးခင်ကမှ ဥပဒေဘွဲ့ရရှိ၍ သူ့တပည့် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီး တစ်ဦး၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို မှားကြောင်း၊ မှန်ကြောင်း ထင်မြင်ချက် ပေးနိုင်ပါမည်။ သို့သော် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။ ဥပမာကထိကကို လည်းကောင်း၊ ဥပဒေပါမောက္ခကိုလည်းကောင်း စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်းခြင်း မရှိခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အတူ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်၊ ဝန်ကြီးချုပ် အစရှိသော အခွင့်အာဏာပိုင်းတို့သည် ဥပဒေအရ တရားစီရင်မှု အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသူများ မဟုတ်သဖြင့်၊ တစ်နည်းဆိုသော် စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရရှိသူများမဟုတ်သဖြင့်

ဒုတိယမြို့နယ်တရားသူကြီးကချမှတ်သောထောင်ဒဏ် ၇ ရက်မျှကိုပင်
ပယ်ဖျက်ခွင့်မရှိပါ။ ဒဏ်ငွေ ၅၀ ကျပ်မျှကိုပင် ပယ်ဖျက်ခွင့် မရှိပါ။

ဥပဒေချုပ်၊ ရဲမင်းကြီးတို့ကို ထည့်ပြောရန်ပင် အကြောင်းမရှိပါ။

မှားလျှင် ပြင်ဆင်၊ ပယ်ဖျက်ရပါသည်။ မှန်လျှင်အတည်ပြုရပါသည်။
သို့သော် ဥပဒေနှင့်အညီ စိစစ်ဆင်ခြင်၍ ပြင်ဆင်ရန်၊ ပယ်ဖျက်ရန်၊ အတည်ပြုရန်
အလို့ငှာမူ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိဖို့ လိုပါသည်။ စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိလျှင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်
မရှိပါ။

ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ

အတည်ဖြစ်လျက်ရှိသောဥပဒေကို (အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်း၍
ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုမထားပါက) တစ်ယောက်မကျန် လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိပါသည်။
ယခု အတည်ဖြစ်လျက်ရှိသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် မည်သည့် ဝန်ကြီးချုပ်၊
မည်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကိုမျှ တရားစီရင်မှုအာဏာ အပ်နှင်းထားခြင်း မရှိပါ။
မည်သည့် လွှတ်တော်ကိုမျှ တရားစီရင်မှု အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်း မရှိပါ။
လွှတ်တော် အဆင့်ဆင့်အား ဥပဒေပြုအာဏာကို လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
အဆင့်ဆင့်အား စီမံခန့်ခွဲရေး အာဏာ အပ်နှင်းထားခြင်း မရှိပါ။ လွှတ်တော်
အဆင့်ဆင့်အား ဥပဒေပြုအာဏာကို လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
အဆင့်ဆင့်အား ဥပဒေပြုအာဏာကို လည်းကောင်း အပ်နှင်းထားပါသည်။
ဥပဒေပြုအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ၊ တရားစီရင်မှုအာဏာတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ
ပိုင်းခြားသုံးစွဲကြရန် (power are separated, to the extent possible)ပင်လျှင်
နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံမူ တစ်ရပ်အဖြစ် (စိုးရိမ်တကြီး)
ပြဋ္ဌာန်းထားလိုက်ပါသေးသည်။ ထိန်းကျောင်းမှုနှင့် စွက်ဖက်မှုအကြား
ခြားနားမှုရှိရပါမည်။

အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းမှု ဆိုသည်မှာ (မိမိဆန္ဒအလျောက်)
လိုရာသုံးနိုင်သည့် ဝရဇိန်လက်နက် ဖြစ်မည်မထင်ပါ။

ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ကို ဖြစ်စေ၊
ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်တို့ကို ဖြစ်စေ
အခြေခံဥပဒေတွင် တရားစီရင်မှုအာဏာအပ်နှင်းထားကြောင်း မတွေ့ရပါ။ ။
ထို့ကြောင့် တရားရုံးတစ်ရုံး၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်အပေါ်
ဝေဖန်တိကပြုရုံမျှသာမက မှားကြောင်း၊ မှန်ကြောင်း ဝင်ရောက်ဆုံးဖြတ်စီရင်မည်
ဆိုပါက အခွင့်အာဏာမရှိသော ဆောင်ရွက်မှုသာဖြစ်စရာရှိပါသည်။ ဥပဒေက
အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာမရှိဘဲ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုသည် ဥပဒေကို မလိုက်နာ၊
ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်းရာရောက်သည့်အထိ စဉ်းစားကြရပါမည်။

အခြေခံဥပဒေကို မလိုက်နာဘဲ နေခွင့်ရှိသည်ဟု
မည်သူ့ကိုမျှခြင်းချက်ဖြင့် ခွင့်ပြုထားခြင်း မရှိပါ။

လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည်ပင်လျှင် လွှတ်တော်နှင့်
ပူးပေါင်းကော်မတီတို့၌ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်၊ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ကို
(အခြေခံဥပဒေကို မဆန့်ကျင်သမျှသာလျှင်) ပြုလုပ်ခွင့်ရှိကြောင်း
အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ-၉၂ (က)၊ ၁၃၃ (က)၊ ၁၅၅ တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။
ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူကို တာဝန်မှ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းနိုင်ကြောင်း ပုဒ်မ-၃၉၆ (က)
(၂)တွင် ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။

ဝန်ကြီးချုပ်က ဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်ပါက
ပုဒ်မ ၂၆၃(က)(၂) အရ စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုကို ခံရနိုင်ပါသည်။

တရားရုံးတစ်ရုံး၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ရပ်အပေါ် တရားစီရင်မှု
အာဏာ အပ်နှင်းထားခြင်း မခံရသော ဝန်ကြီးချုပ်က တရားစီရင်မှုအာဏာ
အပ်နှင်းထားခြင်း မခံရသော ဝန်ကြီးချုပ်က တရားစီရင်မှုအာဏာ အပ်နှင်းခြင်း
မခံရသော ရဲမင်းကြီး၊ ဥပဒေချုပ် စသူတို့နှင့် မှားကြောင်း၊ မှန်ကြောင်းကို
အစည်းအဝေးထိုင်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခွင့်ရှိကြောင်း အခြေခံဥပဒေ
ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် မတွေ့ပါ။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ပါက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်

ဆန့်ကျင်ပါသည်။ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရာရောက်ပါသည်။ အခွင့်အာဏာမရှိသည့် ဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ပါသည်။ Independent of judiciary နှင့် rule of law ကို အလွန်အမင်း ဟန့်တားနှောက်ယှက်ရာ ရောက်ပါသည်။

အခွင့်အာဏာများ ရောထွေးကျင့်သုံးခဲ့သော နည်းစနစ် အမှားကြောင့် တရားစီရင်မှုသည် အကြီးအကျယ် ဂုဏ်သတင်း ပျက်ယွင်းခဲ့သည်ကို သတိသံဝေဂ ယူနိုင်ကောင်းပါသည်။

ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် စည်းဝေးညှိနှိုင်း၍ ချမှတ်သော စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် (နစ်နာသူက) တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ မတက်ရောက်ရတော့ဘူးလားဟု မေးခွန်းထုတ်စရာ ရှိပါသည်။ မည်သူမဆို ကျေနပ်လက်ခံသည့်အကြွင်းမဲ့တရားမျှတမှုကို ဝန်ကြီးချုပ်က ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်လားဟု မေးခွန်းထုတ်စရာ ရှိပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အစည်းအဝေးပြု၍ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းအပေါ် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုဘဲ ဘာမဆို အတည်ပြုရမည်လားဟု မေးခွန်းထုတ်စရာရှိပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး တရားသူကြီးချုပ်မှာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ရှိတာပဲဟူ၍ စောဒက တက်ကောင်း တက်နိုင်ပါသည်။ မှန်ပါသည်။ သူ့ကိုအပ်နှင်းသည်မှာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ တရားခွင့်ပေါ်သို့ ဥပဒေနှင့်အညီ နည်းလမ်းတကျ ရောက်ရှိလာခဲ့သော (အယူခံ/ ပြင်ဆင်)မှုများကို နှစ်ဖက်ကြားနာ၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်သော စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်က ခေါ်ယူကျင်းပသောအစည်းအဝေးခန်းမထဲ၌ အစည်းအဝေး တက်ရောက်သူများ၏ အလိုကျ စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ၎င်းအား အပ်နှင်းသည့် အခွင့်အာဏာ မဟုတ်ပါ။ ဂေါက်ရိုက်ရင်း၊ စည်းဝေးရင်း၊ ကားစီးရင်း၊ သူဆုံးဖြတ်ချင်သည့် အချိန်တွင် သူဆုံးဖြတ်ချင်သလို (လိုသလို) ဆုံးဖြတ်ပိုင်သည့် စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မဟုတ်ပါ။

အခြေခံဥပဒေက မည်သူ့ကိုမျှ စေတလုံး အာဏာမအပ်ပါ။

မကြိုက်လျှင် ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်ပြီး ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ခြင်း

မပြုသေးသမျှဥပဒေကို (မည်သူမဆို) လိုက်နာရမည် ဆိုခြင်းမှာ rule of law ၏ အခြေခံအကျဆုံး အချက်တရပ် ဖြစ်သည်ကို အငြင်းပွားဖွယ် မရှိဟုယူဆပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝန်ကြီးချုပ်က တရားရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို မီဒီယာအား တင်ပြစေ၍ တရားသူကြီးချုပ်၊ ဥပဒေချုပ်၊ ရဲမင်းကြီးတို့နှင့် အစည်းအဝေးထိုင်ကာ (မှားကြောင်း၊ မှန်ကြောင်း သုံးသပ်လျက်)တရားသူကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးကို “ဒါတွေ ဒါတွေလုပ်ရမယ်ဟု ညွှန်ကြားမည်” ဆိုခြင်းမှာ အခြေခံဥပဒေပါ တရားစီရင်ရေးမှုနှင့် ဆန့်ကျင်ကြောင်း၊ အခွင့်အာဏာမရှိသော ဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးချုပ်ကို အခြေခံဥပဒေက ထိုသို့ အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်းမရှိကြောင်း၊ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်မှုကို ချိုးဖောက်ရန် ဥပဒေကမည်သူ့ကိုမျှ အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်း မရှိကြောင်း ဖော်ပြလိုသည်။

ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊

အခွင့်အာဏာတို့ကိုအရောရောအထွေးထွေး ကျင့်သုံးခဲ့သဖြင့် မတော်မတရားမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ကာ ခေါင်းမဖော်ဝံ့အောင် မျက်နှာငယ်ခဲ့ရလျက် တရားဝင် အပ်နှင်းသည့်အခွင့်အာဏာမရှိဘဲ မိမိကိုယ်ကိုယ် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးများသဖွယ် စိတ်ကြီးဝင် ပြုလုပ်မှုများကြောင့် ကြမ္မာငင်ခဲ့သော် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်သည် တစ်ခြမ်းပဲလ မှန်ပျံနှင့် ကျွဲခြေရာခွက်ထဲသို့ ပြန်လည်၍ ငုပ်လျှိုးဝင်ရောက်သွားမည်ကို စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်မိကြောင်း ဖော်ပြလိုသည်။

ပွဲတင်သံဂျာနယ်၊ အမှတ် (၁၀)၊ ၀၅၊ ၀၉၊ ၂၀၁၃

ကိုယ့်မျက်စိမှာ တံကျင်၊ သူ့မျက်စိမှာ ငြောင့်

(၁)

ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးပင်လျှင် ကိုယ်တိုင်တက်ရောက် ချီးမြှင့်၍ နိုင်ငံတော်အဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်အချို့က သဝဏ်လွှာပေးပို့ကာ အသိအမှတ်ပြုကြောင်းပြသခဲ့ပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့က တရားမဝင် အခမ်းအနား ဖြစ်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာခြင်း မပြုခဲ့သော ရှစ်လေးလုံးအရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စာနယ်ဇင်းရှင်းလင်းပွဲသို့ တက်ရောက်သည့် အလယ်တန်းပြုဆရာမ ဒေါ်စိုးစိုးခိုင်အား ကျောင်းချိန်နောက်ကျခြင်း၊ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်ခြင်း၊ ဆေးစာလိမ်လည်တင်ပြခြင်း စွပ်စွဲချက်တို့ဖြင့် ရာထူးမှ ထုတ်ပယ်သည်အထိ ဝန်ထမ်းဆိုင်ရာ ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းအပေါ် တက္ကသိုလ် ဆရာ/ဆရာမများအသင်း စသည့်အသင်းအဖွဲ့တို့က ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းပေးပါရန် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်၍ အရေးတယူပြုခဲ့စေကာမူ ဆရာမ ဒေါ်စိုးစိုးခိုင်၏ ထိခိုက်နစ်နာချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်ခွန်းတစ်ပါဒမျှ ဝေဖန်ပြောဆိုခြင်းမပြုခဲ့ဘဲ အရာတော်မြို့နယ်၊ ဒုတိယမြို့နယ် တရားသူကြီးအား ယခုအချိန်အထိ မူလတာဝန်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း မပြုသေးသည်မှာ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင် တော်တော်ယိမ်းယိုင်တိမ်းစောင်းနေပြီဟု ထင်မြင်ကြောင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်လဲ့လဲ့ဝင်းဆွေက ဝေဖန်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ (31-8-2013 Daily Eleven) (6-9-2013 Day Daily)

ကိုယ်စားလှယ်အမတ် အနည်းငယ်တို့သည် လပေါင်း ၃၀

အတွင်းတရားစီရင်ရေး မဏ္ဍိုင်အပေါ် ကြိမ်ဖန်များစွာ
ဝေဖန်ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုအလွန်အမင်း ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ နိုင်ငံရေးလုပ်ကွက်တစ်ခုကဲ့သို့
လူသိရှင်ကြား ပြောဆိုခဲ့သော်လည်း အငယ်တန်း
တရားရေးအရာရှိတစ်ဦးကိုကရုဏာကြီးစွာ သက်ရောက်၍
ဌာနအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရာ
ရောက်သည်အထိ စာနာကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသခြင်းမှာ ပထမဆုံးအကြိမ်
ဖြစ်တန်ရာသည်။

တရားရေးမဏ္ဍိုင်အပေါ် ဒေါ်လဲ့လဲ့ဝင်းဆွေ၏ ဝေဖန်ပြောဆိုချက်သည်
တရားနည်းလမ်းကျသည်ဟု မည်သို့မျှ မဆိုသာစေကာမူ ဒေါ်လဲ့လဲ့ဝင်းဆွေ၏
သနားကရုဏာနှင့် စာနာမှုကို ပထမဆုံးအကြိမ်ခံယူရရှိသည့်
တရားရေးအရာရှိတစ်ဦးအနေဖြင့် အကြီးအကျယ် ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ထိုက်ကြောင်း
လူပြိန်းကြိုက် နိုင်ငံရေးသမားတို့၏ ကျိုးကြောင်းမဲ့ကျူးကျော်စော်ကား
ရှုတ်ချမှုများကို ခေါင်းမဖော်ဝံ့အောင် ခါးစည်း၍ ခံခဲ့ရသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း
အသိုင်းအဝိုင်းက တအံ့တသြ ဖြစ်ကြလေသည်။

(၂)

၂၈ ရက် ကြာမြင့်ခဲ့သော လွှတ်တော်နှစ်ရပ်၏ သတ္တမ
ပုံမှန်အစည်းအဝေးများ ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။

လွှတ်တော် ရပ်နားချိန်တွင် မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူများထံသို့ သွားရောက်၍
ပြည်သူ့အသံကို နားထောင်ခြင်း၊ ပြည်သူတို့၏ အခက်အခဲနှင့်လိုအပ်ချက်များကို
မြင်အောင်ကြည့်၍ လိုအပ်ချက်များ ဆောင်ရွက်ကြရန်
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကမှာကြားသကဲ့သို့

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကလည်း အလားတူ မှာကြားလျက် သတ္တမ ပုံမှန်အစည်းအဝေးမတိုင်မီ စုဆောင်းရရှိသည့်စာအုပ်(၅၆၀၄)အုပ်၊ ထပ်မံစုဆောင်းရရှိသည့် (၈၆၄)အုပ်ရှိရာ စုစုပေါင်းစာအုပ် (၆၄၆၈)အုပ်ရှိကြောင်းကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသို့အသိပေးလိုကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်ကို နိုင်ငံပိုင်သတင်းစာတွင် ဖတ်ရပါသည်။

ထိုသို့ မှာကြား၊ အသိပေးသည်များကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံခဲ့ရသော လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များတွင် ပညာရှင်၊ ပညာတတ်များ ပါဝင်သကဲ့သို့ ပညာရှင်၊ ပညာတတ် မဟုတ်သူများလည်းပါဝင်ခဲ့သည်။ မိမိတို့ကို ရွေးကောက်လိုက်သော မဲဆန္ဒရှင်များ၏ လိုလားချက်၊ လိုအပ်ချက်၊ တွေ့ကြုံနေရသောအခက်အခဲများကို စာနာသိရှိ၍ ၊ သို့မဟုတ် သိရှိနိုင်အောင်ကြိုးစား၍ မဲဆန္ဒရှင်များနှင့် အများပြည်သူအကျိုးကိုသာ ဦးစားပေးဖြေရှင်းပေးလိုသောသူများ ရှိနိုင်ပါသည်။ စေတနာထက်သန်သူများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အတူယင်းကဲ့သို့ စေတနာထက်သန်မှုမရှိ၊ ဉာဏ်အမြော်အမြင်မရှိ၊ မိမိနှင့်မိမိ၏ အတ္တဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည့် ဝန်းကျင်ကွက်ကွက်ကလေးအတွက်ကိုသာ လွှတ်တော်ထဲ ဦးစားပေး ပြောဆိုနေသူတို့လည်း ရှိပါမည်။

လွှတ်တော်ဆိုသည်မှာ ပြည်သူတို့အတွက် တိုက်ရိုက် ကိုယ်စားပြုနိုင်သူတို့ဖြင့်သာရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းအပ်သည့် ကြီးမြတ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ရမည်ကို အငြင်းပွားဖွယ် မရှိသည့်အလျောက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အသီးသီးတို့သည် အရည်အချင်း ပြည့်ဝသည်ထက် ပြည့်ဝအောင်၊ စေတနာဖြူစင်သည်ထက် ဖြူစင်အောင်၊ ပို၍ ပို၍ ပြည့်စုံအောင်ကြိုးကုတ်အားထုတ်နေသင့်သည်ကိုလည်း ယုံမှားဖွယ်မရှိပါ။ မိမိတို့ကိုယ့်ကိုး၍ ရွေးကောက်လိုက်သော မဲဆန္ဒရှင်များအား စိတ်မပျက်စေသင့်ပါ။

အမှန်တကယ် ပြည်သူအကြား သွားဖို့လိုပါသည်။ ငိုက်မျဉ်းဖွယ်ရာ

မှန်နန်းဆောင်ထဲမှ ထွက်ခဲ့ဖို့ လိုပါသည်။ ဘတ်(စ်)ကားစီးဖို့လိုပါသည်။
မြို့ပတ်ရထားစီးဖို့ လိုပါသည်။ မျက်စိလျှင်၊ နားပါးဖို့ လိုပါသည်။ စာဖတ်ဖို့
လိုပါသည်။ မတတ်မြောက်၊ မကျွမ်းကျင်သေးပါကလေ့လာ၊ သင်ယူ၊ ဖြည့်ဆည်းဖို့
လိုပါသည်။ မည်သည့်နေရာအထိ ရောက်အောင်သွား၍ မည်သည့်နေရာတွင်
ရပ်တန့်ရမည်ကို ကောင်းစွာသိဖို့လိုပါသည်။ မည်သည့်ဥပဒေက crony ကို
အကျိုးပြုသည်ကို ကောင်းစွာ သိနားလည်ပါမှ မှန်မှန်ကန်ကန် မဲပေးနိုင်ပါမည်။

ဥပဒေပြုမဏ္ဍိုင်သည် နိုင်ငံ၏ အရေးကြီးဆုံး မဏ္ဍိုင်တစ်ခုဖြစ်သည်ဟု
ဆိုပါက ဥပဒေပြု အမတ်များအနေဖြင့် မည်မျှတော်ဖြောင့်ထူးချွန်၍
မည်မျှအမြော်အမြင် ရှိဖို့လိုသည်ကို မှန်းဆနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိပါသည်။ ရပ်တုထု၍
ခေါင်းရင်းဖျားမှာ ချိတ်ဆွဲထားရလောက်အောင် မကြီးမြတ်သည်က အရေးမကြီးပါ။
ကိုယ်ရပ်သည့်နေရာက မြေသားလား၊ အုပ်အင်္ဂတေလား၊ လေဟာနယ်လား
ဆိုသည်တော့ဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်စွမ်းရှိမှ ဖြစ်ပါမည်။ ရပ်လိုက်သည့်
ခြေထောက်မှာ အညစ်အကြေးမပေးဖို့ လိုပါသည်။

(၃)

ဌာနအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် ၎င်း၏ ဝန်ထမ်းအရာရှိများကို
သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းနှင့်အညီ ရွေးချယ် (ရွေးကောက်မဟုတ်ပါ)
ခန့်ထားသည့်အခါ မိမိအလိုဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီသည်ဖြစ်စေ၊ မကိုက်ညီသည်ဖြစ်စေ
ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ မည်သည့်အရပ်ဒေသသို့မဆို
စေလွှတ်သည့်အခါ သွားရောက်ထမ်းဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်ကို
ဝန်ထမ်းများကိုယ်တိုင် ကောင်းစွာ သိနားလည်ပါသည်။ မသိ၊ နားမလည်သည့်
ဝန်ထမ်း တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မရှိပါ။

တရားရေးအရာရှိ၊ ဥပဒေအရာရှိ စသူတို့သည် ၎င်းတို့အား

စတင်ခန့်ထားစဉ်ကပင်လျှင် ထိုသို့ အတိအလင်း

ရေးသားဖော်ပြထားသည့်ခံဝန်ချုပ်(bond)တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးကြရပါသည်။

တရားစီရင်မှုအာဏာအပ်နှင်းခံထားရသည့် တရားသူကြီး၊ တရားစီရင်မှု အာဏာ

အပ်နှင်းမထားသည့် တရားရေးအရာရှိ၊ အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည့်

ဥပဒေအရာရှိ၊ အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ကိစ္စများကို

သက်ဆိုင်ရာဌာနတာဝန်ရှိသူများက စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ ဌာနက သူ၏

လုပ်ငန်းသဘာဝ ၊ လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေး ရည်မှန်းချက်အလျောက် တာဝန်ချထား

(စီမံခန့်ခွဲ)ခြင်းအပေါ် ဌာန၏ လုပ်ငန်းသဘာဝ ကိုပင်လျှင် စိုးစဉ်းမျှ

ရိပ်စားနားလည်ခြင်းမရှိသည့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ဝင်ရောက်၊ ကျူးကျော်၊

စွပ်စက်ရန်အခွင့်အရေးမရှိပါ။ professional မဖြစ်လျှင်

ဌားရမ်းအသုံးပြုခံပိုင်ခွင့်မရှိပါ။

(၄)

မြို့နယ်တရားသူကြီး၏ မူလတာဝန်မှာ ဦးစီးအရာရှိ ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယမြို့နယ် တရားသူကြီး၏ မူလတာဝန်မှာ ဒုတိယဦးစီးမှူး ဖြစ်ပါသည်။

အခြားအနားမရှိပါ။ ဤသည်ကို နားလည်သိရှိနိုင်ရန် အထူးတလည်ပညာတတ်ဖို့

မလိုပါ။ ဗဟုသုတကြွယ်ဝဖို့ မလိုပါ။ မိမိထက် နည်းနည်းပို၍

သိနားလည်သူတစ်ဦးကို ခရီးသွားဟန်လွှဲ မေးလျှင်ပင်

လွယ်လင့်တကူသိနိုင်ပါသည်။

အလယ်တန်းပြဆရာမ ဒေါ်စိုးစိုးခိုင်အား ရာထူးမှ ထုတ်ပယ်ခဲ့ခြင်းသည်

ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ် မျှတခြင်း ရှိ၊ မရှိ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်၏

ရာထူးတည်မြဲပိုင်ခွင့်၊ နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ တူညီသောအခွင့်အလမ်းဖြင့်
အလုပ်လုပ်ပိုင်းခွင့် စသည်တို့ကို ထိခိုက်ခြင်း ရှိ၊ မရှိဝေဖန်စိစစ်ကြည့်ပါက
အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသည်။ အများပြည်သူတို့ ပို၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ
ရှိနိုင်ပါသည်။

မိမိဘယ်မှာ ရပ်နေသည်ကို သိဖို့လိုသည်။ ရပ်သည့်နေရာ၊
ပြောသည့်စကား၊ သက်ရောက်သည့် ကရုဏာ ဖြူဖြောင့်မှန်ကန်ဖို့ လိုပါသည်။
ဓမ္မသစ်ကျမ်း ရှင်မဿဲခရစ်ဝင် မှာတော့ဖြင့် သည်လို ဆိုသည်။

ကိုယ့်မျက်စိ၌ တံကျင်ရှိလျက်ပင် ညီအစ်ကိုအား သင်၏ မျက်စိ၌ ရှိသော
ငြောင့်ငယ်ကို ထုတ်ပါရစေဟု အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း။

အဘယ်သို့ ဆိုပါသနည်း။ ။

ပွဲတင်သံဂျာနယ်၊ အမှတ် (၁၂)၊ ၁၉၊ ၁၉၊ ၂၀၁၃

*